

EDINOST

Glasiló slovenskega političnega društva za Primorsko.

V edinioti je moč

EDINOST izhaja vsako saboto zjutraj; cena za vsa leta je 4 gl. 40 kr., za polt leta 2 gl. 20 kr., za štiri leta 1 gl. 10 kr. — Posamezne številke se dobivajo pri opravištvu in v trafikah v Trstu po 7 kr., v Gorici in v Ajdovščini po 8 kr. — Narodne, reklamacije in inserate prejema Opravištvo «via Zonta 5».

Vsi listi se pošiljajo Uredništvu «via S. Lazzaro» Tip. Hvala; vsak mora biti frankiran. Rokopisi brez posebne vrednosti se ne vračajo. — Literati (razne vrste naznanila in poslanice) se zaračunajo po pogodbi prav cenó; pri kratkih oglaših z drobnimi črkami se plačuje za vsako besedo 2 kr.

Britko žaluje cerkev, gorke solze toči naš narod, ker zapustil ga je za vselej preblagi pastir in velik dobrotnik škof

Dr. Jurij Dobrila;

preselil se je v boljši svet dne 13. januarja ob 6 $\frac{1}{2}$ uri zvečer po dolgej i hudej bolezni. Ta tožna vest se je po bliskovo raznesla po mestu ter probudila občno žalost, ker vsakdo ga je spoštoval i ljubil. Kaj je zgubila ž njim cerkev, za katero je neumorno i skrbno delal; kaj narod, kateremu je bil najboljši pastir, najmilši oče! Nenadomestljiva je njegova zguba, v večnem spominu bodo živele njegove zasluge za cerkev in dom.

Dne 12. januarja so mu naznanili zdravniki, da ni več človeške pomoči. Mirno udan v božjo voljo je sprejel vest o bližajočoj smrti. Istega dne zjutraj je sprejel sv. sakramente vpricho vsega kapitola, ki mu je prinesel v slovesnem obhodu iz stolne cerkve sv. Justa sveto rešnje telo. Vzel je z ganljivimi besedami slovo. V petek popoldne ob treh je začela agonija, katera ga je po šestej uri osvobodila telesnih bolečin; pri njegovej smrti je bil pričujoč ves kapitol.

Pokojnik se je rodil od siromašnih roditeljev v Tinjanu v Istri dne 16. aprila 1812. Početno in peve štiri latinske šole je izvršil v Pazinu, peto in šesto v Karlovcu, kamor so ga bili poslali očetje Frančiškani, ki so ga podpirali, da se je mogel šolati. Šolno in osmo šolo, kakor tudi bogoslovje je izvršil v Gorici ter bil v mašnika posvečen 11. septembra 1837. Zarad velike marljivosti in nadarjenosti so ga poslali na Dunaj, kder je postal doktorjem sv. pisma. Došedši v Trst, bil je najprej katehet na ženskih šolah, potem profesor in volja na semenišču i nazadnje kanonik i župnik stolne cerkve sv. Justa. Dne 11. oktobra 1857 ga je imenoval cesar poreško-puljskim škofom, i dne 21. decembra ga je potrdil papež Pij IX., posvečen pa je bil v Gorici dne 2. maja 1858. Poreško stolico je nastopil dne 17. maja, puljsko pa 13. junija istega leta. Tržaško-koprskim škofom je bil imenovan dne 29. maja 1875 in od papeža potrjen dne 5. julija; na tržaško stolico je sedel dne 26. septembra, na koprsko pa dne 17. oktobra omenjenega leta. Za velike zasluge mu je cesar podelil viteški red železne krone druge vrste.

Dobrila je bil mož po božjej in človeškej volji. Globoko učen, pa jako ponižen, s krepko voljo je družil miločutno srce; bil je ves goreč za božjo čast in iz vse duše je ljubil narod, iz katerega se je rodil. Uže ko je bil profesor, izdal je lepo molitveno knjigo »Oče budi volja tvoja«, katero je hrvatskemu narodu v Istri zlata dušna hrana, ker ne manjka je v nobenaj hiši, kakor tudi ne na najmanjšej hrvatskej ladiji.

Njegova najsrčniša želja je bila, da se povzdigne slovanška duhovščina, zato je pripravljaj semenišče za dečke ter delil letno podporo ubogim i nadepolnim gimnazijalcem; v ta namen je nabiral doneske ter skromno i zelo varčno živel, da je iz svojega pramožnja množil dotični zalog. Žalibog, ni učakal veselja, da bi videl zavod osnovan.

Kako je ljudstvo ljubilo svojega pastirja, to se je očitno kazalo, ko ga je hodilo kropit in pri pogrebu. Od ponedeljka zjutraj do vtorka zvečer se je vse drenjalo v škofovo palačo; pred njo je bilo vedno toliko ljudstva, da so stražniki teško red vzdrževali. Prvi dan se jih je moralo mnogo vrnoti, ker niso mogli v kapelo priti, mej družimi celo mestni župan. Mrtaški oder je bil po škofovej želji preprosto ozalšan, mrlič ja ležal, kakor je to starodavna navada, v škofovskem ornatu z mitro na glavi. Na prsih mu je ležal zlat križ, na kazalcu desne roke se je lesketal ribiški prstan i krog vrata je bila pripeta zlata verižica. Pri nogah je stala na taburetu mitra in krog odra je gorelo dvanajst velicij sveč. — Vsako uro se je brala tiha maša. Venca ni bilo nobenega, če tudi se jih je mnogo naročilo, posebno s Hrvatskega, da se je obvaroval značaj preprostosti in ponižnosti.

Telegrami, ki so izražali sožaljenje, speli so od vseh strani, skoraj od vseh domačih škofovskih sedežev, dostojanstvenikov in društev. Mej prvimi sožalniki so bili: Strosmajer, minister Pino, potem papežev poslanec na Dunaju; prišel je telegram tudi iz vatikana v papeževem imenu. — Oporoka se dozdej ni našla.

Pogrebni sprevod je bil v sredo zjutraj ob devetih. Ves Trst je bil na nogah in tudi od zunaj je prišlo obilo ljudstva, posebno duhovnikov. Uže ko je ura osem odbila, obstopili so vojaki vso pot od škofove palače do stolne cerkve ter so imeli mnogo truda, da so spravodu pot delali. V polu devetih so se začele zbirati razne korporacije in deputacije pred palačo, sprevodni duhovniki, na čelu jim poreški škof dr. Glavina, ki je sprevod vodil, pa so se sešli v škofovskej kapeli. Sprevod se je pomikal v tem le redu: Oskrbenci v ubožnici, ljudske šole, realke in gimnazije, navtična akademija, duhovščina, vojaška banda, sprevodna duhovščina, kapitol, sprevodni prelat, rakev, sorodniki pokojnega škofa, osobje škofovske pisarnice, civilne in vojaške gosposke, občinski svet in magistrat, trgovinska zbornica, avstrijsko-ogrski Lloyd, starošinstvo mesta Kopra, znanstvena društva, druge korporacije, veteransko društvo, nepregledna vrsta družega ljudstva. Sprevod se je pomikal po teh le ulicah: Cavana, Fontanone, Sanità, po velikem in borsnem trgu, skoz Corso, Barriera vecchia in Madonina v stolno cerkev sv. Justa.

Osem duhovnikov je nosilo rakev, ki je bila pokrita s škrlatnim zametom, spredaj je ležala mitra, zadej mašne bukve. Posebno so nase obračali oči škofovi sorodniki, ki so korakali v prostej kmečkej obleki sredi dostojanstvenikov v krasnih opravah. Mej pogrebeci sta bila tudi senjsko-modruški škof, dr. Jurij Posilovič in lakromski opat, vpokojeni deželni šoleki svetovalec dr. Pavišič.

Dve uri je potreboval sprevod od škofove palače do stolne cerkve. Enajst je bila ura, ko je dospela rakev k sv. Justu. Tu je bilo blagosloveno in preneseno v cerkev, ki je bila vsa v črno oblečena. V črno sukno so bili zaviti stebri, klopi, spovednice itd. Veliki oltar je imel črn zastor, z lece je molil škofovski grb, sredi cerkve je stal visok katafalk, na kateri so rakev vzdignoli.

Zdaj se je začela črna maša, katero je bral poreški škof dr. Glavina, asistrali so mu stolna prošta Schneider in Petronio, župnik sv. Justa, kanonik Battaglia in škofov kancler in kanonik dr. Šust z dvema stolnima kaplanoma. Ganljivo je bilo petje, Riccijev prekrasni requiem.

Po maši je g. kanonik Stark v jako lepem govoru raz lece razgrnul živo podobo pokojnikovega živjenja, in spominal pokojnikovih zaslug ter naglašal, kako se pokojnik mora posebno zato čislati, ker se je iz najubornjših razmer na toliko slavno i česčeno stopinjo iz lastne moči in kreposti z božjo pomočjo in milostjo povzdignol. On ni mrtev — rekel je govornik — on bo večno živel v našem spominu.

Potem so se izvršili obredni absolutorji, rakev vzeli s katafalka i nesli na pokopališče, kamor jo je spremila duhovščina. Tu je bilo truplo zadnjikat blagosloveno in izročeno črnej zemlji. Naj v miru počiva!

Preprost kamen bude oznanjal: »Pod to gomilo leže smrti ostanjki škofa Jurija Dobrile«, a njegov spomin bo večen mej našim narodom, ker mu je bil najboljši pastir, ker ga je tolikanj ljubil ter mu v časno i večno srečo vsi svoje moči posvetil. Res je, on našemu narodu ni mrtev, njegova dela so nesmrtna. Seme, ki ga je sejal, klije in rodilo bo vesel sad od roda do roda, če ga bomo mi njegovali. Jokajmo za velim možem, a sree naj nam ne upada; hodimo po njegovih stopinjah s pogumno dušo in jasnim čelom; delajmo za narod in človeštvo, da bo veselo gledal iz nebes, kako lepo klije seme, katero je on sejal!

Dobrila ni mrtev, njegov spomin je večen!

Istrske zadeve.

Iz koperskega okraja, 15. januarja.

Tužna Istrai tako se odmeva in se bo odmevalo, ako ne dojde prava pomoč. Istran je sužen na svoje lastne zemlji; lahonski karnijeli in domači renegati, zapeljani vsled tujega elementa, neusmiljeno ga zatirajo in zapeljujejo vedno v večjo bedo. Marsikaj se čita po novinah o žalostnem stanu Istrana, a vse to so malenkosti. Če se kje pogreša enakopravnost, gotovo se v Istri o njej še govoriti ne more.

V uradnih se uraduje izključivo italijanski; naš ubogi kmet, neumeč italijanščine, mora v uradno s tolmačem, drugače se mu navadno vrata pokaže. Pa ne le pri okrajnih uradnih, temuč tudi v čisto slovenskih občinah, ki so v narodnih krogih na dobrem glasu, uraduje se le italijanski. Gotovo so svetu take neopustljive pregrehe znane, le žalibog, da se nič ne ukrene proti onim županjskim načelnikom. Zakaj jih narodna občina voli, da zanemarjajo in prezirajo najdražje zaklade narodu? Zakaj je odvisna vsa občina od svojega načelnika ali mestnega tajnika? Tajniki v naših narodnih občinah, ki našega jezika niso zmožni v pisavi in govoru, naj se vendar enkrat odstranijo! Narodna stvar ima vsakako več pomena, nego tajnikova osoba. Zakaj bi vsa občina radi tajnika trpela? Marsikaj bi se lahko napisalo, žalibog, malo dobrega, a namen mojemu današnjemu dopisu je, napisati par vrstice o novem lahonskem listu, izhajajočem v Poreču, »L'Istria« imenovanem.

Lahonska sodrga v Istri, sestavljena kakor povsod drugod iz domačih renegatov in priromanih karnijelov, začela je to leto izdajati omenjeni list z namenom: zabraniti daljno hrvačenje prebivalstva, da se odstrani na ta način barbarstvo na deželi in tako pridobi Istra starodavno lice italijanstva! Preprodrno vsiljuje italijanska propaganda svoj listič, kamor le more. Šolskim vodstvom, kakor slišim, pošilja ga »gratis«, ne vém, sicer s kasnim namenom in na čevav račun.

Pošteno in edino pravo je, ako se narod poteza za svoje pravice, ako brani svoj jezik in pobija tuje napade. »Vsakemu svoje« to je geslo vsacemu poštenjaku. — »L'Istria« pa hoče Slovane v Istri, kojih je vendar večina, popolnoma ugonobiti. Slučajno sem dobil novi list, in ga nekoliko gledal. Ali, o joj! Teško se temu listu enak dobi! »L'Istria« smatra Istro za popolnoma italijansko, ki se je pa sem t' tja vsled tujega (hrvatskega!) pritiska pohrvatila! Res čudni ljudje so isterski lahončki, a kakor niso z bombami nič opravili, še manj opravijo se svojim kričanjem. *)

V druge številki donša uvodni članek: »Le nostre scuole popolari, v kojem obsoja novo ljudsko šolo na deželi kot propadajočo, ker se vriva v njo hrvaščina! Kritikuje nove šolske metode načrte. Na čuden in smešen način trdi, da je na vseh ljudskih šolah v Istri italijanski jezik prvi in edino koristen. Pa zakaj? V vseh uradnih se uraduje italijanski, povsod v javnosti se čita in piše italijanski, kaj treba tedaj slovanščine?

Žalibog, mili naš jezik je v Istri v vseh uradnih tuj, prisiljen je naš ubogi brat — Istran, italijanski kramljati ali s tolmačem zapravljati svoje premoženje in dragi čas. Kedaj zasije lepša zarja ubozemu Istranu? Kedaj se bo njegov jezik čislal v uradu enako drugim?

Preprodrno ali tudi smešno je zahtevanje novega lista, naj se uvede v naše ljudske šole italijanski jezik ko učni jezik! S tako bedastim pisanjem mora novi list propasti **), in skrajni čas je, da se naši narodni voditelji energično postavijo nasproti tujemu nasilstvu!

Grdó trdi »L'Istria«, da se vzgaja v narodne ljudske šole panslavizem, koji dovede sčasoma do hudih preprirov mej prebivalstvom ***). Dá, čas je uže tukaj, da se uname oni kulturni boj tudi v tužnej Istri in zvé italijanska propaganda, da Istra je slovenska zemlja. Šola v Istri ne propada, ampak napreduje in sicer po naravnej poti! (A ne povsod, v mnogih krajih se mladina polaščuje. Uredn.)

Smešno se v sklepu tolaži, da živelj v Istri se noče pohrvatiti in zato treba vsa sredstva napeti, da se odstrani hrvatska politika iz ljudskih šol na deželi, ter se vseje zopet staro seme, iz kojega požene italjstvo.

*) Mi bi o tem svarili i priporočali največje pazljivosti; Slovanom v Istri ne preti nevarnost iz bomb, ampak zelo velika nevarnost iz šol, uradov, in od oderuhov. (Uredn.)

**) Da ni dobil pomoči od drugod, ne bi prišel bil na luč, in denarne podpore — bodite uverjeni — ne bo mu manjkalo. (Uredn.)

**) S tacim plaščem pokriva »irredenta« svojo nagoto. (Uredn.)

Sveta jeza zgrabi človeka, ko čita tak bombastičen list!

Čas je nastopil, da se v naših občinah odstrani, kar je tujeja, da se osrdimo in zedinimo Slovani v Istri, ter gospodarimo sami na svojih tleh. Ne mastimo dalje tujca, odtrgajmo se izpod pljučeve pete ter borimo se za sveto reč.

Čas je, da se zedinimo na že udavno napovedanem taboru, v odgovor novemu irredentovskemu listu. Ne strašimo se stroškov, ne sovražnikov na domačej zemlji!

Občinskim predstojnikom pa priporočam še enkrat topla, naj ne ravnajo v prihodnje z milim jezikom, kakor do sedaj! Ne ostanimo še dalje podlaga tujčevj peti. Zakaj se sami zatiramo in valjamo v blatu! Otrsimo italijansko sukno in pokažimo, da Slovani nismo barbari nasproti renegatom in irredenti, da imamo jezik sposoben za uradovanje.

Zahtevajmo sedaj tem bolj strogo svoje pravice, in lepša zarja mora zasijati tudi na tužnega Istrana!

Dopisi.

V Trstu 20. januarja.

(Volitec. — Važna stvar.) Gledé volitve v drž. zbor za II. in III. mestni volilni razred ostanemo vedno pri tem, kar je rekla zadnjič »Edinost« v uvodnem članku; mi namreč svetujemo, da naši volilci dajo onemu kandidatu prednost, kateri da moško besedo, da se pridruži federalistični večini drž. zbora. — Ker pa še denes ni jasna situacija, ne moremo govoriti o nobenem kandidatu. To bode morda mogoče še le v prihodnjem listu. Kakor se sliši, bode vtorek nek volilni shod v dvorani stare borse; gospodje, ki bodo sklicali ta volilni shod, priporočali bodo g. Burgstallerja. Vidi se iz tega, da vsi drugi kandidati, katere smó omenili zadnjič, teško prilejo na površje. Pač pa se govori v krogih jako upljivih uradnikov o resnej kandidaturi nekega gosp. Beningerja, odvornika v Trstu, kateri gospod je nekda uže izpovedal, da se popolnoma ujema z današnjo večino drž. zbora. Mi denes ne izrekamo nobene sodbe; bomo videli in slišali, kak program razvije Burgstaller, kacega dr. Beninger; še le potem bomo mogli svoje menenje izreči in ker so naši volilci sami politično zreli ljudje, tudi lahko sami razsodijo, kateremu dati svoje glasove.

Neka važna vest se raznaša po listih in ventilirava v višjih krogih: da vlada namerjava združiti graško in tržaško višjo sodnijo s sedežem v Trstu. To bi bilo jako dobro, kajti v sodnijskem obziru bi bili potem združeni skoro vsi deli naše milo Slovenije, in brže bi se potem dosegla popolna enakopravnost našega jezika pred sodnijami. Treba je torej, da naši poslanci na Dunaji gojé to idejo in na vso moč delajo, da se izvrši.

V Sežani 13. januarja.

Včeraj je bil v kraški metropoli pogreb prerano umrlega rodoljuba gospoda Josipa Delene. Ker je bil prav ta dan somenj, došlo je iz vseh krajev obilo rodoljubov, ki so v obče znanega rodoljuba h pogrebu spremljevali. Sežana ni še videla tacega pogreba, kar pričá, da je rajnik bil mož, kateremu je srce le za blagost narobilo. Dvanajst vencev, vsi z dragocenimi trakovi v narodnih barvah, dičilo je rakev pri sprevedu, katerega se je vdeležilo nad 3000 čestiteljev, ki so ga spremljali do črnega groba. Mej venci, kateri so bili na rakev položeni, posebno so se odlikovali z napisi: »Sežanska čitalnica svojemu predsedniku«, »Politično društvo »Edinost« v Trstu, svojemu odborniku«, »Rodbina Mohorčičeva«, »Udje e. k. okrajnega šolskega sveta, svojemu odborniku«, »Krajni šolski svet, svojemu predsedniku«, »Osolje učiteljev«, »Rodbina Ženkovič« itd.

Ogromno število občinstva je bilo po deveti uri pred hišo umrlega. Točno ob 10. uri se je vršil sprevod tako le: 1. Križ, 2. šolska mladina, 3. krajno učiteljsko oboje, 4. dunovščina, 5. rakva, pri kateri je na desno in levo korakali zastopniki društev in korporacij z venci, zraven njih so stopali rodoljubi z svečami. Za rakvo so stopali: Rodbina, gg. e. k. okrajni glavar in župan, občinski zastop, krajni šolski svet, okrajni šolski svet, cenilna komisija, e. k. uradniki, služabniki, deputacija gospej, potem drugi žalujoči. Na pokopališču so zapeli pevci pri odprtem grobu »Blagor mu«, in ko je petje utihnolo, nastopil je g. sežanski župan R. Mohorčič, kateri je tako le govoril:

Neusmiljena osoda!
Zopet si nas hudo zadela, zopet čutimo tvojo moč, zopet moramo jokati.

Da, jokati moramo na grobu, ki se je odprl enemu preizvrstnemu človeku.

Jožeta Delene ni več, k malu ga črna mati zemlja pokrije.

Jožeta Delene ni več.

Za njim žaluje vdova, katerej je bil ljubeznjiv soprog; za njim žaluje nedolžni njegov otročič, katerim je bil najboljši oče; za njim žaluje stara mati, katerej je bil prijubljen sin; na njegovem grobu žalujejo njegovi prijatelji, katerim je vedno zvest prijatelj bil in na njegovem grobu žaluje soseska, katerej je bil vedno koristen ud in zastopnik; na njegovem grobu žaluje krajni in e. k. okrajni šolski svet, katerih je bil vedno marljiv ud; na njegovem grobu žaluje šolska mladina, katerej je bil drugi oče.

Jože Delena je bil leta 1833 rojen. Še kakor mladenič se je vedno za korist soseske potezal, katerej je tudi za mladi čas svojega življenja svetovalec in podžupan bil. Njegovo delovanje in nesebičnost ste v tem krogu občeno znani. Ali njegovo delovanje ni bilo samo na tem polju, reči se mora, da povsod, kodar je bilo kaj koristiti, bil je na svojem mestu, in ni bilo skupščine, v katerej ne bi bil imel častne službe.

Kakor podžupan pri soseski, pri šoli kot ud e. k. okrajnega šolskega sveta, predsednik krajnega šolskega sveta, kot zaupnik cenilne komisije, kot zvedenec pri sodniji, kot ud društva »Edinosti«, kot predsednik naše čitalnice in povsod je bil možak na svojem mestu in njegovo delovanje izvrstno. Posebno je izgubila šola z njim najizvrstnejšega možaka.

Vsakemu je znano, s kakšno neutrudljivostjo in unetostjo se je on za napredek in korist šole potezal.

In ti, draga šolska mladina, moraš žali Bog prezgodaj izvedeti, kako žalostna je zate izguba tacega načelnika, kakor je rajnik bil.

Kolikokrat te je v šoli obiskoval, kolikokrat k napredku opominjal, kako se je veselil, ako si bila pridna, kolikokrat je uboge moj teboj z bukvicami, obleko in obutalom obdaril! Gotovo se bodeš do konca življenja svojega rajnega do brotnika spominjala, in na njegovem grobu solze hvalečnosti in ljubezni pretakala, ker si z njim svojega družega očeta izgubila.

Tvoj prijatelj in do brotnik je zdaj v nebesih, vedi, da od zgoraj nate gleda, in vidi, kako se njegovih dobrot vredna skazuješ.

In zdaj, dragi Jože, poslavljaj se od tebe; Ti si v večnem miru; za taho točimo grenke solze; bodi ti zemlja lahka!

Teško se je srce ustavljalo globokemu vtisku, kateri je napravila govornikova ganljiva beseda. Slovo od rajnega h konci govora je presunilo vsa srca, vsaka beseda je bila živa, katera je posegla v dno človeških občutkov; solze so lile raz obraza. Solnce je žalostno obsevalo gomilo, ki je zemlja zakrila predrago truplo nepozabljivega narodnjaka, ki si je v življenju postavil spomenik »aere perennius«. Bridko je bilo slovo od groba; zadnje govornikove besede so s tožnostjo napolnile vsako srce, lepo je govoril g. Mahorčič in njegove besede so gotovo pale v dobro zemljo. Potem je zapela šolska mladina pod vodstvom vrhovnega učitelja Hrovatina. Venci so padali na gomilo, kamelje, vijolice so ležale vprek, dokončano je, z Bogom in amen razlegalo se je v kraju počitka in miru. Kraška metropola še ni nikdar tako počestila kakega umrlega. Trdnjavica »Edinost« za Primorsko pa je uropana močnega stebra in zaščita na Krasu po izgubi Josipa Delene, kateremu naj bode zemljica lahka i večer spomin! Samovič.

Iz koperskega okraja 14. januarja.

Dolinska čitalnica se je naročila na te le časnike: »Slovenski Narod«, »Slovenec«, »Ljubljanski Zvon«, »Gospodarski list«, »Našo Slogo«, »Edinost«, »Sočo«, »Brenclja«, »Danico« in »Novice«. Posojujejo pa še čitalnici č. g. dekan: »Vaterland« in »Mir«, gg. učitelji: »Učit. Tovarisa«, »Popotnika« in »Solo«. Neimenovan visokodušni g. iz Trsta je naročil čitalnici »Kres«. Društvenikom je na razpolaganje tedaj 16 različnih časnikov in več poučnih zvezkov obsežna knjižnica. Dovelj dušne hrane! Na sv. treh kraljev dan je bila dražba časnikov. N kateri stari so se prodali za 3 gl. 35 kr., a nekateri novi za 9 gl. 1 kr. Lepa pomoč društvu!

Z Goriškega 8. januarja.

(Devina. — Car Peter Veliki i Menčikov, i kako je na grajskem dvorišču v Devianu plesal graščinski sodnik. — Confessiones st. Aug. v slov. prevodu.)

Vselej narodnjaka, če pride mimo Devina, nekaj ko jeza gradi, ko mora tukaj na slovenskih tleh italijanski čebrijati, pa v italijanščini uradovati videti. Devina je zgodovinsko jako imeniten, v občini žive kraški kmetje, s katerimi bi se dalo kaj opraviti. Narodnjaki na noge! Uže od daleč vidiš krasni Hohenlohe-ov*) visoki

*) Sedajna lastnica kneginja Tereza Hohenlohe je jako omikana dama i pesnica, i sklada kakor jako nadarjena rumunska kneginja Elizabeta — žalostne pesmi. Čudno; kakošne pesmi pa naj bi pesniki, peči, ki so po vrhu še — v žalostnih razmerah? Obeh pesnic proizvodi so globokočutni. Dop.

grad, ki kaj ponosno i daleč gleda po jadranskem morju. Niže so zgovorne razvaline gradú iz starorimskih časov, kakor zlati denar, edini eksemplar, ki so ga tukaj izkopali, kakor tudi marsikaj drugega pričá. Tukaj je finančne straže oddelek, čegar slovenski udje so bili nekdanj narodni, ker so naše liste čitali ali morda še čitajo; kakor je tudi umrši gostilničar Peter Fance v tem pohvale vreden, da je naše časopise pridno prebiral; tukaj je colnija, sti 2 dobri gostilnici, je več krém i skladišč pa štacun, malo pristanišče, s kojega se je menda nekdanj kolonijalni sladkor prevažal v bivšo svetovno imenitno Ritterjevo cukrarno, v katerej je več stotin Slovencev vsakdanj kruh dobivalo. Nekaj prebivalcev se živi z ribištvom, lega je silno romantična. Kateri Slovenec bi se ne jezil, videti tak kraj v razmeroma italijanskih razmerah? Županstvo italijansko uraduje, i ni bilo (saj pred malo leti) toliko zmožno, da bi od sl. dež. odbora došle odloke v slovenskem jeziku umelo. Dež. odbor namreč v Devinu slovenski piše, da si dobro ve — da se v županstvu italijanski uraduje. Tak deželni odbor moram pohvaliti i reči o njem, da dobro pozna razmere, pa tudi česti začetnika moža, sedanjega kranjske vojvodine predsednika A. Winklerja, ki je z blago dušo, grofom Pace-tom (bivšim dež. glavarjem) i s talentiranim odvetnikom Doljakom vred slovenski jezik povzdignol v podeželno uradniško rabo. Da, Winkler, za nas Slovence jako pominitno ime. Samo to slabost ima i jo je zmerom imel, da ni bobnarjem nobenega zaslužka dajal, ko je sklenol kaj narodno-koristnega storiti. I tak mož se je moral l. 1879. zagovarjati, da svojo osobno čast reši. Pod solncem nič novega, samo da take nevšečne novine mislečega človeka jezé. Našemu cesarju pa slava, ki tak-ga moža — ki je zmerom zvest Slovence, tiko sijajno odlikuje. O takih stvareh o priliki bolj obširno, ako però ne zaružavi. S kratka: narodnjaki, na Devinu poglejte; a dokler česa ne iz luhtate, sodite kako je pred nekij 10 letij graščinski so lnik S. plesal po dvorišču devinskega gradú. To je pa tako. Samo prej še to: Spominjam se, kako je ruski car Peter veliki, ta genijalni original severni, ozdravil službeno-bolnega kneza Menčikova. Ta se je Lil namreč enkrat z denarjem podkupiti dal. Car, velepoštenjak, to zve, razjezi se, i drugi dan prav zgodaj dá napreči sani, da prestopnika, ki ga je sicer jako ljubil, še v postelji zasači. Iu mu strašni prestopok očita, pove mu z grenkimi besedami, da je smrt zaslužil, a da — sicer zadnjikat — z malo kaznijo otide. V tem, meni nič, tebi nič, car svojo debelo palico visoko povzdigne, i začne Njih ekselenco, Menčikova, v postelji neusmiljeno mahati, ter državno svetlost pretepati, da je bilo joj! Dejo, da se je Menčikov po tem grenkem leku zdatno poboljšal. Jednako se je bil graščinski sodnik S. v Devinu spozabil. Tedajni graščak, grof Rajm. Thurn kaval. polkovnik, pravičen mož, sklene vojaško kazen. Nekega jutra, ko je bil sodnik na dvorišču, zgrabi grof korobač: sodnik poskoči grof za njim. Ples je trajal kake pol ure, pri katerem je grof sodnika večkrat ošlatal. Zagotavlja se, da je sodnik odslej izvrstno uradoval. Le škoda, da je pozneje, ko je grof graščino otdal v zakup, pravosodje palo v roke takim, ki so po dežah masla sodili. A Bog ni več tega trpel i velel je, da se je graščinsko pravosodje izpremenilo v — cesarsko.

V velikih Zabljah pri sv. Križi pripravlja znani pisatelj vkrilaj, g. J. Šume zopet novo delo za natisk: Confessiones st. Aug. do prevod izvrsten, nam je porok prevod Störgerjeve Nebeske Arone, pa tudi njegove obširne znanosti v slovenskih jezicéh. Slava mu! Ker sem uže pri prevodih, naj povem, da so nekateri pri izbiranju pravopisov malo okusni. V minolem stoletji so francoski kuharji nosili pri ognjišču predpase (firtohe) iz natlesnega papirja. Ko bi je nekateri prelagatelji v roke dobili, bogme, še te bi nam preložili na slovenski jezik. Ka-li?

Z Notranjskega 9. januarja.

Potovanje o zimskem času se človeku res nič ne prilaga, ker vse pod belo odejo počiva, mrzla sapa brije posebno čez Notranjsko, ker tu ima velik prost dohod s Krasa. Tako potovaje po svojem opravku sem tudi dospel v Dolnji Logatec, in ker se za narodno stvar i naš prospeh uže od mladih let zelo zanimam, popraševal sem tu, kako kaj napreduje tukajšnje bralno in vatrogasno društvo, a žali Bog, odgovorilo se mi ni nič kaj prijetnega in veseliga, ker je v obeh društvih spanje. Kar se tiče bralnega društva, reklo se mi je, da še časopisov nema in zelo zavzet sem prašal, kedo je temu spanju uzrok, a odgovorilo se mi je, kakor se sploh navadno odgovarja — odbor, ker v odboru marsikaj ni na svojem mestu, preže drug na drugega, in v skupnem se pak nič ne dela. Lep spomin, kde si sedaj? ni še dolgo, kar se je obhajala tu izvrstna narodna veselica za

Jurčičev spomenik, ko so brhki »sokolovci« nas izpodbujali, ljubljanski pevci nam prepevali lepe slovenske pesmi in se je veselica tako velikansko obhajala; ali sedaj pak uže zopet vse — spi. Zbudite se, sedaj ni čas spanju, delati je treba, napredovati in oživljati našo lepo Slovenijo, kakere zvesti sinovi smo in hočemo vedno ostati. Spanje in prežanje drug na drugega nam nič ne koristi, zelo pa škoduje, zjedinenimi močmi se veliko doseže in lepo mora cvesti naša mogočna slovanska lipa, koje močna veja smo tudi mi Slovenci; mladik pazimo, da jih slana ne vzame, škodljive mrčese zatrimo, čebelice naj srkajo iz nje evelja sladki med, namreč: omiko, samozavest, ljubezen in vstrajnost. Prav to priporočam tudi gasilcem; ne hrepenimo po časti, bodimo ponižni ko vijolica, naj nas veže bratovska vez i naše geslo naj vedno bude: eden za vse, vsi za enega, ne pa, da bi vsak na višje mesto hrepenel. Spanje je nalezljivo in utegnole bi te dve društvi zaspati, ako bo vladala taka mlačnost. Upam vendar, da do tega ne pride, da se zbudite obe društvi in da ta dopis nobenega ne bo žalil, ker ni prav nič pretiranega v njem. Pešec.

Politični pregled.

Notranje dežele.

Včeraj se je zopet odprla poslanska zbornica, katere čaka mnogo velevažnega posla; Bog daj, da razumno, naglo in srečno izvršuje svoja dela in opraviči zaupanje, katero stavi ljudstvo na svoje zastopnike. Našim poslanecem prav živo priporočamo, naj se poprimejo dela z vso ozbiljnostjo i naj se nikar ne otežajo sejam, ker to zasedanje utegne biti pomenljivo in odločilno za prihodnjo notranjo politiko.

Čuje se, da graf Taaffe pripravlja program za skupno postopanje vlade in večine državnega zbora. Ne vemo sicer, koliko resnice je na tem, ali uže ta vest je vesela, ker sedanji vladi moramo vsaj to priznati, da je pravična, da si prizadeva pomiriti razburjenost — ne mej ljudstvom, ker mej tem ni razburjenosti — ampak mej strankami v političnih krogih. Ako se ta program vresniči, potem se morajo ustavne naše zadeve krepkeje in veseleje razvijati.

Vlada namerjava predložiti državnemu zboru zakonski načrt; po katerem se ima promeniti učni črtelj za ljudske šole.

Naučno ministerstvo je izdalo ukaz, da se učitelji ljudskih, meščanskih in srednjih šol ne smejo vdeleževati inostranskih pedagogičnih shodov in zborov brez dovoljenja politične deželne gosposke. To se je zgodilo zaradi tega, ker so nekateri tržaški učitelji vdeležili italijanskega shoda, ki se je pečal razen pedagogičnih tudi z irredentovskimi nameni.

Minister pravosodja državnemu zboru predloži načrt postave, po katerem se nastopanje v dedičini pri kmetih na novo vrediti, in sicer tako, da bo najstarejši sin dobival nerazdeljeno kmetijo. To bo važno sredstvo zoper razkosevanje zemljišč.

V Bernu je umrl isti večer, kakor naš škof Dobrila, nemški škof Nötlig.

V Pragi je umrl v sredo poveljnik t. m. l. baron Littelschafen, eden najboljših avstr. generalov; njegovo ime nosi regiment štajerskih Slovenskih vojakov.

Zadnji teden je bil silno viharen; raznašale so se novice, kakor bi stala vsa Hregovina in vsa južna Dalmacija v plamenu, da, še bolj se je pretiravalo od ljudi one stranke, katera si je v glavo ubila, da je poklicana za gospodstvo, vsi drugi pa za služabništvo. Res je sicer, da upora v južnej Hregovini in Krivošji ne moremo tajiti; četovodja Kovačević je v teh krajih, kakor poročajo tudi vladne vesti, zbral okoli 1000 upornikov, s katerimi napada posamezne straže i širi upor; a da bi se vsa Hregovina, vsa Bosna i vsi drugi balkanski Slovani pripravljali na občno ustajo, kakor trdi Slovanom sovražni Madjari, to pa ni res; res pa je bosniško-hregovinska uprava mnogo zakrivila, da so reči do tega dospeli. Mi smo o tem uže davno govorili i trdili, da nastanejo tam še hude ovire, ker avstrijsko-ogerska vlada ni imela nobenega razuma o tem, kako bi nase priklenola novo pridobljeni deželi. — Napoleon prvi, za njim vsaka francoska vlada i Rusi so pošiljali vselej v novo pridobljene dežele najbolje uradnike, ki so znali z ljudstvom občevati i se mej njim dobiti zaupanje i spoštovanje. V Bosno i Hregovino pa so bili poslani taki uradniki, ki so najmanj zahtevali, tako imenovani »verzweifelte Existenzen«, ničmaniči, »Abenteuerer«, slavo-lovci i drugi taki ljudje, ki se zelo hvalijo s tem, kako so ljudstvo odirali. Mi poznamo več tucih i lahko bi o tem kaj več govorili. Je li se potem čuditi uporu? Da je dobilo ljudstvo razumne načelnike, ki imajo srce na pravem mestu, pa bi upora ne bilo. — Ta upor ima

tedaj na sreči tudi stara vlada, katere prvaki ga sedaj valé na prsa sedanje vladi.

V Bukovini proti judom nevarnost; zelo so ljudje nanje razkačeni, ščujejo zoper nje s plakati, katere lepijo na vogle. Da ne bi policija ostro postopala, ne izostali bili napadi.

Vnanje države.

Rusija utegne zopet s Kitajsko posel dobiti. Vstal je namreč hud razpor v Kulči mej domačimi prebivalci in Kitajci. Ruski car je poslal na mejo generala Črnajeva, da tam uredi vojsko, katere je tam malo ter je poleg tega v zelo slabem stanu.

Razpor mej Rusijo in Vatikanom je poravnán. Car vse prognane škofo pokličé v prejšnje škofije.

Na Grškem je pri volitvah v državni zbor vladna stranka propala. Zato so dnevi sedanjega ministerstva šteti.

Španski kralj Alfonso je obiskal s krajico Kristino minoli teden kraljevo rodovino portugalsko v Lizboni, in gostom v čast se je privedilo mnogo svečanosti. Prijateljstvo in zveza mej Španijo in Portugalom utegne za prebivalce pirenejskega poluotoka važne in koristne nastopke imeti.

Turčija se Francozom zelo po robu postavlja; na tuncškej meji dela močno trdnjavo in v Egiptu ščuje na vso moč zoper Francoze. Znamenja kaže, da se zdaj turško prašanje v Afriki prične, od tod pretese v Evropo in v Aziji konča.

DOMAČE STVARI.

Društvo »Edinost« napravi li. Febr. 1. v gledišču Politeama veliko besedo, pri kateri bodo petje, deklamacija i. t. d., po besedi pa velik ples. — Nadejati se je, da se bodo naši rodoljubje vdeležili te veselice v velikem številu. Matanjčni program prihodnjič.

Imenovanje. Istrski državni poslanec, dr. Dinko Vitezić, imenovan je finančnim višjim svetovalcem in načelnikom finančne prokurature v Zadru. Čestitamo!

Gospod dr. Schrott, c. k. višji državni pravdnik, nam je poslal to le izjavo: »Prosim uljudno, naj slavno uredništvo objavi, da je vest v članku »Volitve novih poslancev v državni zbor in tržaški Slovenci«, o mojej kandidaturi ko poslanec za državni zbor popolnoma breztemeljna. — Mi temu pristavljamo, da od nikodar nismo čuli, da bi gosp. dr. Schrott sam kandidiral, priporočali pa so ga uradniški krogi.

Potrjen zakon. Cesar je potrdil zakon, kateri je sklenol tržaški deželni zbor o pogozdovanju Krasa.

Potrjena volitev. Trgovinski minister je potrdil volitev g. Reinelta načelnikom, in g. Vucetiča namestnikom trgovinske in obrtniške zbornice v Trstu.

Tržaškega občinskega sveta prva seja je bila 13. t. m. G. župan je naznanil zahvalo dunajskega župana za sočutje in poslanih 1000 gl. za podporo onih rodovin, katere je nesreča zadela v gledališču na ringu. Potem je bil razgovor o popravilu mestnega gledališča, za katero stavbo bi se potrebovalo 200.000 gl. Nazadnje se je potrdil računski sklep mestne uprave.

Odbor za razstavo je imel 14. t. m. važno sejo. Predsednik je priobčil obširno spomenico, v kateri poroča o vseh pripravah, ki so se do sedaj storile. Denarja se je skupilo uže okoli 20.000 gold. Ealje je 80.000 gl. zagotovljenih iz razstavne loterije, in 200.000 gold. se sme upati dohodka iz vstopnine. Po takem se vsi troški pokrijo. Dalje pojasnuje, kar se je v tehničnem oziru storilo. Blizu 400 delalcev dela na razstavnih prostorih, zasipanje morja naglo napreduje, da bo do srede februarja delo končano. Na enem kraju se uže poslopja stavijo. Čedalje več obrtnikov se oglašča v vseh deželah pri dotičnih odborih za razstavo, najbolj se je bodo udeleževali Dunajčani. Primeroma malo oglašil še je dozdej za gospodarski (poljedelski) oddelek. Tu čaka največa naloga Slovencev.

Za tržaško razstavo, kakor piše »Soča«, ustanovila je goriška kupčijska in obrtniška zbornica poseben pododbor glavnemu odboru tržaškemu. Na ta pododbor naj se obrnejo vsi naši trgovci in obrtniki, ki hočejo odposlati kaj svojih obrtniških in kmetijskih pridelkov in izdelkov na razstavo. Oglase naj se pa do 15. februarja 1882. Pododbor bo skrbel tudi za zaupne zastopnike, kdor jih hoče imeti pri razstavi. V obče bo dajal pododbor vsa pojasnila in poročila o trž. razstavi.

Patrijotično žensko podporno društvo za Trst in Istro je imelo v minolem letu 2.133 gl. 10 kr. dohodkov, podpore

je dalo 1.108 gl. 17; premoženja pa je imelo 14.910. 70 kr.

Tržaška čitalnica priredi letošnji predpust te le veselice: v saboto 21. januarja plesno zabavo; v saboto 23. januarja tombolo in ples; v saboto 4. februarja veliki ples, in v saboto 18. februarja plesno zabavo. Kedor želi vpeljati kacega gosta, naj blagovoli to naznaniti odboru. Veselice se začno vselej točno ob 8^{1/2}, zvečer.

Igralno društvo. Odbor igralnega društva naznanja vsem udom, da boče v saboto 28. t. m. točno ob 12 uri dopoldne v tržaškej čitalnici občni zbor, v katerem se položi letni račun.

Pošta mej Trstom i Puljem. c. k. poštno vodstvo v Trstu naznanja, da bodo pošto mej Trstom in Puljem v prevažali parniki firme A. Cesare in G. Daneker. Dosedanja pošta s konji mej Trstom in Puljem preneha. Druga vsakdanja poštna zveza mej Trstom in Kopro se bo oskrbovala odzdej z vozom, kateri bo odhajal iz Trsta ob 6^{1/2}, zjutraj, iz Kopa pa ob 8 zvečer.

Veliko mestno gledišče v Trstu je občinsko zastopstvo v seji 13. t. m. izročilo brezplačno za 35 let posebnemu društvu, katero se je zavezalo, da gledišče za 200.000 gl. da popolnoma popraviti, in ga bo v dobrem stanu hranilo. To gledišče je do sedaj potrebovalo mnogo podpore iz mestne denarnice, — dobro, da se ga je odkrižala.

Trgovinskih ladij plava sedaj po vseh morjih sveta 55.894, in na njih je prostora za 21.386.766 ton blaga. Parnikov je 6857, in ladij na jadra 49037. Število prvih se vedno množi, in ono zadnjih se manjša.

† Gosp. Janez Valentinčič, vitez reda Franca Jožefa, lastnik kolajne za zasluge in kolajne za hrabrost, c. k. stotnik bivšega okoličanskega bataljona, podžupan, predsednik okr. cestnega odbora, ud krajnega šolskega sveta, posestnik i. t. d. v Sežani, umrl je 18 t. m. v svojem posestvu v Daneh blizu Sežane v 70. letu. Slovesni pogreb je bil včeraj in vdeležilo se ga je vse, kar je bolj odličnega na Krasu. Rakev pa je bila prepeljana na tržaško pokopališče.

Mož bil je plemenit, obče spoštovan, prijatelj našega naroda, in podpornik njega zahtev in začetkov. Bodi mu lahka zemlja.

Nevestam! Razpisana je ustanova barona A. Raltija v znesku 420 gold, za uboge, pa pridne in poštene neveste katoliške vere, delalskega ali kmetijskega stanu, bivajoče v Trstu ali v okolici. No, tu pač, prosilk ne bo manjkalo, posebno zdaj v pustu!

Dr. Robert Miani iz Tolmina je ta teden pri tržaškej višje deželnej sodnji z odlično prebil izpit za odvetništvo. Čujemo, da uže prihodnji mesec odpre odvetniško pisarnico v Tolminu.

Pero Matanovič, črnogorski serdari ki je prišel iz Srbije in se hotel v Trstu vkreatj na parnik, namenjen v Dalmacijo, bil je tukaj zaprt. Avstrijska vlada ga je v letu 1872 iz Avstrije izgnala. Zdej pa se je vrno! v Avstrijo, ker mu je baron Thömel, avstrijski poslanec pri črnogorskem knezu, zagotovil, da izrečeno izgnanstvo nema več veljave. Govori se, za resnico nismo porok, da je hotel iti v Krivošje ščuvati zoper Avstrijo i da je v zvezi z srbsko omladino, katera dela na upor zoper Avstrijo. Čujemo, da je baron Thömel vladi poročil, da ni nevaren človek in zato ga utegno iz zpora spustiti.

Iz sv. Ivana se nam piše: Naj mi bode dovoljeno povedati, da se v okolici snuje veliko pevsko društvo v namenom, da se uč narodno in cerkveno petje, zadnje ne latinsko, ampak samo slovensko, kakor vedno pojó v cerkvi sv. Antona v Trstu. Še to pristavljam, da okoličani mislijo napraviti lastno veteransko društvo z enako zastavo, kakoršno je imel razpuščen okoliški bataljon in z geslom: »Vse za domovino, in cesarja.« To naj boče naše noveletno darilo katero kakor bratje razdelimo mej vsemi okoličani. Narodni Ivanci.

Nesreča. Iz Trebiča se nam piše: Nesreča nikoli ne počiva; napravila je dne 12. t. m. dosti žalosti mej nami. V hiši št. 1 sta devetletna deklica in fantič, sama doma, ogenj netila in užgala se je deklici obleka, ki je tekla na ulice. Tu so dačni čuvaji sicer ogenj ugasili ali bilo je uže prepozno in 16. t. m. je ubogo otroče po strašnih mukah umrlo. — Take nesreče se pri nas zelo pogosto ponavljajo in zopet moramo svariti: roditelji, ne puščajte otrok samih doma.

„Bratno društvo« na Opčinah napravi v saboto 4. februarja t. l. veselico s petjem, deklamacijo, igro in plesom.

Odbor.

Za častnega meščana v Krškem je izvoljen tamošnji župan in državni poslanec, g. Viljem Pfeifer.

Politično društvo za štajerske Slovence se je osnovalo v Mariboru. Dotična pravila so se uže predložila deželnej vladi. To je vesela novica; vsa čast štajerskim Slovincem!

Pravila potrjena. Visoko c. kr. namestništvo v Trstu je blagovoljno potrdilo pravila »Slovenskega bralnega in podpornega društva v Gorici«. Upati je, da bode društvo imelo dober uspeh na Goriškem, ker namen društva je, duševna in materialna vzajemna podpora.

„Zgodovine slov. slovstva« ima spisatelj prof. pl. Kleinmayr v Kopru še blizu 200 eksemplarov in se dobivajo ali pri pisatelju po poštni nakaznici (1 gl. 2^{1/2} kr.) ali pa v Celovcu v tiskarni družbe sv. Mohora, v Mariboru pri J. Leonu, v Trstu pri Schimpfu (na Corsij, v Gorici pri Wokulatu.

Poslano. Gledé na dopis iz Trsta v št. 1 »Edinosti« javljamo, da je predsednik g. Rácke v veteranskem društvu vedno pravičen Slovenec, kar je dokaz to, da je vedno skrbel za to, da odbor se slovenski oddelki društva poslje pismeno in ustmeno vedno v slovenskim jeziku. Torej čast, komur čast! Obžalujemo pa tudi mi, da se je osnovalo podporni oddelek v veteranskem društvu, ki bode imel morda malo uspeha in tudi drugim uže obstoječim društvom, posebno pa slovenskim gotovo ne koristi, kajti Slovenci veterani so uže tako v mnogem številu udje podpornega društva, ki ima svojo pisarno v Via Coroneo, hiša Judtman, in dobro napreduje. Več veteranov.

Listnica uredništva. Več dopisov smo morali odložiti za prihodnjo številko.

Tržno poročilo.

Kupčija vedno slabša, nekoliko boljša je trgovina z raznim žitom, posebno koruzo. — Kava — v slabem obratu, brez kupčije. — Rio gl. 42 do gl. 67.— Java gl. 72 do gl. 80.— Portorico gl. 89 do gl. 103.— Ceylon gl. 92 do gl. 135. —

Olje. — Nekoliko kupčije je z Istrskim in Dalmatinskim blagom, fino olje pa je popolnoma zanemarjeno. — fino namizno velja od gl. 52 do gl. 65.— jedilno gl. 41 do gl. 45.— bombazno gl. 32 do gl. 36. —

Sadje. — Tudi v tem blagu nij kupčije, ker manjkajo naročbe. Rozine gl. 35 do gl. 41.— cvehe gl. 24 do gl. 31.— Opaša gl. 22 do gl. 23.— rožiči gl. 7 do gl. 8.— fige v venih gl. 15^{1/2} do gl. 16.— v sodih gl. 13 do gl. 14. —

Riž — brez spremembe; cene zadnjič naznanjene.

Petrolij. — Kakor zadnjič ročeno, so cene resnično nekaj boljše postale in vtegnjejo še poskočiti. Denes stane gl. 9^{1/2}. —

Domači pridelki. Fižol še vedno v prav slabem obratu. Rudeči velja gl. 11^{1/2}, bel gl. 10^{1/2}, zeleni gl. 11^{1/2}, koks gl. 12^{1/2}, kanarin gl. 12^{1/2}, mešan gl. 8 do gl. 8^{1/2}, — maslo gl. 84 do gl. 9^{1/2}, čespe gl. 14. —

Žito. Koruza je nekoliko podražala, denes stane lepa valaška gl. 8^{1/2}, pšenica prodaja se po trdnih cenah, denes velja odesko fino blago gl. 12 do gl. 12^{1/2}. — Moka vtegne draži postati; zdaj so cene trdne, a nespremenjene.

Les — v slabem menenju; cene nespremenjene.

Vrednostni papirji — so zadnje dni zaradi homatij v Dalmaciji in Hercegovini močno padli in vtegne mej borzijanci nastati sopet kak mali »krah«. Zadnji telegrami poročajo o naglem polomu na borzah v Parizu in na Dunaju. Pozor!

Dunajska borza

dne 20. januarja.

Enotni drž. dolg v bankovcih	74 gl. 10 kr.
Enotni drž. dolg v srebru	75 • 35 •
Zlata renta	92 • 20 •
1860 državni zajem	129 • — •
Delnice narodne banke	823 • — •
Kreditne delnice	302 • 25 •
London 40 lir sterlin	119 • 18 •
Napoleoni	9 • 50 •
C. kr. cekini	5 • 60 •
100 državnih mark	58 • 65 •

Pristavek I.

k pravilniku in programu za avstro-ogersko poljedelstvo razstavo leta 1882 v Trstu.

Koristna doba za oglašitva (§. 7. pravilnika) se določa do 15. februarja 1882.

Rastavna sprejema (§. 9. pravilnika) se odposlje razstavnikom do 15. aprila 1882.

Za oglasitev v prostorih določena doba (§. 11. pravilnika) se tudi podaljšuje do 15. februarja 1882.

Pri skupini B (poljedelstvo in gozdarstvo) v razredu 5 so všteti in dopuščeni razen navedenih pridelkov: goveje maslo, druge živalske masti, tudi sir.

K razredu 6 iste skupine se opazuje, da se ob svojem času razglasijo posebne določbe gledé razstavljenja živih živali.

Oglasila iz Trsta in okolice sprejema podpisani v svojem uredu. (borsa, polunadstropje) kder se dobivajo oglašilne pole in se dajo pojasnila, katera kedo želi.

V Trstu, dne 4. januarja 1882.

Načelnništvo izvrševalnega odseka

C. Reinelt

načelnik.

F. Dimmer — G. Vucetich

načelnikova namestnika.

Bujatti

vrhovni tajnik.

